

BLANDINE WALDMANN, DES MOMENTS DE PIANO DANS TOUTE LEUR SPLENDEUR

La pianiste française BLANDINE WALDMANN revient régulièrement vers la musique contemporaine, comme elle l'a fait en 2016 sur *Lunaris*, le prestigieux album du compositeur suédois résidant à Londres Jonathan Östlund, auquel elle a largement pris part. Le mois dernier, cependant, c'est un enregistrement solo qui est sorti, celui des œuvres prédominantes de l'histoire du piano de ces 150 dernières années, qui sont caractérisées par une complexité d'interprétation peu commune. Les *Tableaux d'une exposition* de Moussorgski, trois œuvres magistrales de Brahms et la *Sonate pour piano n° 9* de Scriabine constituent donc les titres de l'album intitulé **Momentum** et édité par le label polonais Dux, qui depuis plus de 25 ans se consacre principalement aux compositeurs polonais classiques et contemporains. Ces dernières années, la maison de disques a cependant élargi sa sélection à des productions étrangères, et le disque de Blandine Waldmann en est un exemple particulièrement représentatif.

Avant de s'intéresser à un répertoire plus classique, cette charmante parisienne a tout d'abord acquis une grande expérience en matière de musique contemporaine. Ceci est d'ailleurs frappant non seulement dans son interprétation de la sonate de Scriabine – ce qui n'est d'ailleurs pas une surprise – mais surtout dans la façon dont elle aborde la musique de Moussorgski. Elle y met en évidence le réalisme psychologique alors révolutionnaire de l'œuvre à l'aide d'éléments impressionnistes, tout en atténuant l'effet criard qui accompagne fréquemment l'exécution de ce morceau. Sous les doigts de Blandine Waldmann, les dix *Tableaux d'une exposition* entrecoupés de cinq *Promenades* aux tonalités distinctes donnent naissance à un flot palpitant de récits d'hier et d'aujourd'hui, d'histoires vraies et inventées. Le toucher de la pianiste apporte une palette de couleur et d'émotion unique sans pour autant mépriser le passage du temps : au contraire, Blandine Waldmann joue avec une opiniâtreté passionnée pour offrir une variation d'expression et de dynamique. Les tableaux de genre, agréablement allégés, alternent entre explosion d'émotions suggestives et jeu charmeur, tandis que de fugaces étincelles de joie se retrouvent immédiatement absorbées dans un malaise pressant, un plongeon intérieur dans le tragique et la fatalité. On y voit passer la vie et la mort, on y sent monter la tension, on y traverse une intensité sonore. La perfection de cet enregistrement culmine évidemment lorsque l'on atteint *La Grande Porte de Kiev*, présentée comme une célébration hymnique et sobre de la sublimité divine et de la puissance de l'esprit humain. Par endroits, la passion enflammée de l'interprète rayonne jusqu'à investir la musique de toute la féminité qui fait sa force.

Blandine Waldmann a choisi, dans les *Variations sur un thème de Paganini, op. 35* de Johannes Brahms, le deuxième cahier, qui date de 1863. Les quinze variations sur les thèmes du *24e caprice, op. 1* de Niccolò Paganini ne perdent nullement en profondeur d'émotion, et son interprétation égale très souvent l'insistance et l'élan propre à Liszt. Par ailleurs, elle exécute

les *Intermezzi op. 117* composés par Brahms en 1892 avec une légèreté et un naturel incroyables, car elle sait – avec toute la grâce qui la caractérise – distiller de chaque note un son inhérent à la délicieuse mélodie. On y goûte tout aussi pleinement les saveurs automnales qui ont été source d'inspiration pour ce morceau. Enfin, en guise de bouquet final, Blandine Waldmann nous sert la septième pièce (*Capriccio d moll*) des *Fantaisies op. 116*, qui ne dure que deux minutes et demi, mais que l'intensité, l'urgence et la richesse des nuances d'expression et de couleur naissant sous les doigts de la pianiste transforment en un diamant parfaitement taillé. Même si cela semble incroyable, Blandine Waldmann rivalise presque avec l'expression de Terry Riley dans ses œuvres tardives, y compris dans ses teintes de jazz.

Mais c'est la dernière pièce de l'album qui en constitue le zénith. Il s'agit de la *Sonate pour piano n° 9, op. 68* composée en 1912-1913 par Alexandre Scriabine, père de la musique russe moderne. Extrêmement expressive, cette œuvre de presque neuf minutes aussi appelée *Messe noire* évoque tout d'abord une lamentation distante et profonde jouée avec beaucoup de délicatesse et de mystère. Mais la pianiste fait petit à petit monter la tension et augmenter l'intensité des tons pour les laisser exploser dans des druses d'accords magmatiques. Elle travaille sur des thèmes passionnels sans pour autant éluder le grotesque, dont elle ne diminue nullement la suggestivité ni l'urgence : au contraire, l'accumulation changeante, le gonflement, le bouillonnement, la métamorphose des notes nous conduit à une apogée presque brutale.

C'est tout ce qu'il y a de plus contemporain !

Nous disposons d'un enregistrement, déniché sur YouTube, de l'interprétation par Blandine Waldmann de la *Sonate pour piano n°9* de Scriabine précédée de la *Douzième étude d'exécution transcendante* de Liszt. Il date de 2012 et nous offre la preuve que cette œuvre, que les pianistes qualifient d'extrêmement ardue, s'est sous les doigts de Blandine Waldmann épanouie comme une magnifique rose noire...

Jan Hocek, Jazzport.cz

Traduction : Anaïs RAIMBAULT

Article original

Dámské bundy a kabáty
Prohlédněte si nejlepší nabídky vašich oblíbených e-shopů na jednom místě!

Reklama

DOMŮ RUBRIKY + KONCERTY + JAZZ RADIO O NÁS SOUTĚŽE

Home > Alba

SKVOSTNÉ KLAVÍRNÍ MOMENTKY BLANDINE WALDMANN

Jan Hocek 9.10.2018 Alba 20

ZVUK	100%
OBAL, BOOKLET	90%
HUDBA	100%
INTERPRETACE	100%

98%

OVERALL SCORE

Francouzská klavíristka BLANDINE WALDMANN se zhusta věnuje soudobé hudbě; např. v roce 2016 vyšlo profilové album současného švédského skladatele (žijícího v Londýně) Jonathana Östlunda „Lunaris“, na kterém se významně podílela. Před měsícem jí vyšla samostatná nahrávka se stěžejními díly klavírní literatury posledních 150 let, jež se vyznačují neobyčejnou obtížností interpretace: Musorgského *Obrázky z výstavy*, trojlístkem Brahmových *majstrštyků* a *Skrjabinovou „Sonátou č.9“*. Album „**Momentum**“ vydal polský label Dux, jenž se již více než čtvrtstoletí věnuje vydávání především klasických a soudobých skladatelů z Polska. V posledních letech ale významně rozšiřuje záběr směrem do světa, čehož je tato deska vskutku reprezentativním příkladem.

Půvabná Pařížanka přistoupila ke klasickému repertoáru jako zkušená interpretku soudobé hudby. Je to markantní nejen na pojetí *Skrjabinovy Sonáty*, což by nebylo ani tak překvapující, ale především v uchopení *Musorgského hudby*. Zvůraznila

NEJLEPŠÍ DESKY MĚSÍCE

-

1 90%

TOM BARFORD JAKO JAZZOVÝ OBR DOBR

Jan Hocek 27.9.2018 203
-

2 93%

LUKÁŠ ORAVEC A JEHO JAZZOVÁ HOREČKA

náty, což by nebylo ani tak překvapující, ale především v uchopení Musorgského hudby. Zvýraznila

onu (v té době revoluční) polohu psychologického realismu s impresionistickými prvky, přičemž potlačila barvotiskovost, jež často provozování této skladby provází. Deset částí „Obrázků z výstavy“, proložených pěti *Promenádami* v různých tóninách, vytváří v jejím podání vzrušující tok dávných i současných, skutečných i pohádkových příběhů. Klavíristka každým úhazem nanáší na hudební paletu jedinečnou barvu a emoci, aniž by popírala tok času, naopak; až s vášnivou umanutostí pracuje na proměnlivosti výrazové i dynamické. Žánrové obrázky, příjemně odlehčené, střídají sugestivní exploze emocí, rortomilou hravost a jiskřivou radost vzápětí pohlcuje naléhavý neklid a niterný ponor do tragiky, do osudovosti. Život a smrt. Kumulované napětí, intenzita zvuku. Technicky výtečná nahrávka vyvrcholí, jak jinak, *Velkou bránou kyjevskou*, která je pojata jako hymnická i prostá oslava vznešenosti Boha a síly lidského ducha. Místy z interpretky do slova sálá horečnatá vášně, což činí z hudby ten nejmocnější ženský element.

Z cyklu klavírních „Variací na Paganiniho téma op.35“ Johanna Brahmsa sáhla Waldmann po druhém sešitu z roku 1863. Patnáct variací na Paganiniho *Capriccio č.24* neztratilo svoji emocionální hloubku a v jejím podání se mnohdy vyrovnalo naléhavosti a vzepětí Lisztově. Brahmsovo „Intermezzi op.117“ (1892) je pak zahráno s nesmírnou lehkostí a přirozeností, kdy klavíristka s půvabem sobě vlastním vyhmátne z každého tónu niterný, zpěvný a lahodný zvuk. A také vůni podzimu, neboť skladba je tímto ročním obdobím inspirována. Třetím brahmsovským chodem je sedmá část („Capriccio d moll“) z „Fantasien op.116“. Trvá pouze dvě a půl minuty, ale intenzita, naléhavost a výrazová i barevná bohatost tónů, které prsty klavíristky vykrouží, z miniaturního činí dokonale vy-

broušený diamant. Ač se to zdá až neuvěřitelné, ale Waldmann se tu blíží až klavírní expresi pozdního Terryho Rileyho, tedy včetně najazzle nálady.

Vrcholem alba je závěrečná položka, bezmála devítiminutová „Sonáta č.9 op.68“, již v letech 1912/13 zkomponoval Aleksandr Skrjabin, považovaný za otce moderní ruské hudby. Tato navýsost sugestivní skladba, nazývaná též *Sonata Černá mše*, evokuje zprvu vzdálený, tajemný nářek, hraný citlivě, ponorně. Klavíristka jej postupně zahušťuje hutným napětím, zesiluje intenzitu tónů, nechá je vybuchovat v drúzách magmatických akordů. Pracuje s tématy s obrovským zaujetím, nevyhýbá se ani grotesknosti, jež ale neumenšuje sugestivitu a naléhavost, naopak; proměnlivé vršení, bobtnání, kypění, metamorfování tónů dovádí až k drsnému vyvrcholení.

Veskrze současná hudba!

Z roku 2012 pochází záznam interpretace Skrjabinovy „Sonáty č.9“ v sousedství s Lisztem, již jsem v souvislosti s recenzovaným albem našel na Youtube. Za tu dobu tato skladba, považovaná klavíristy za extrémně obtížnou, pod rukama Blandine Waldmann rozkvetla do krásy černé růže...

LUKÁŠ ORAVEC A JEHO JAZZOVÁ HOREČKA

Jan Hocek 21.9.2018 322

JAZZPORT DOPORUČUJE

ŘÍJ 09	Folhinha band feat. Andrea Ruilova Barzola (Ecu) 🕒 8:00pm
ŘÍJ 16	MANOLITO SIMONET Y SU TRABUCO 🕒 7:30pm 📍 Palác Akropolis
ŘÍJ 17	ROBERTO FONSECA TRIO (Kuba) 🕒 7:00pm 📍 Divadlo Hybernia
ŘÍJ 19	REGINA CARTER & AMC TRIO UNIT (Spojené státy / Slovensko) 🕒 7:30pm 📍 Vršovické divadlo
ŘÍJ 20	NITAI HERSHKOVITS 🕒 7:30pm
ŘÍJ 21	RABIH ABOU-KHALIL (Libanon / Itálie / Spojené státy) 🕒 8:00pm 📍 Divadlo u hasičů
ŘÍJ 24	BANDA (Slovensko) 🕒 7:00pm 📍 Divadlo u hasičů
ŘÍJ 25 - 27	35. Československý jazzový festival v Přerově
ŘÍJ 31	Festival Jazz On5 přivítá také legendárního kontrabasistu Davea Hollanda!
ŘÍJ 31	HAROUNA SAMAKE (Mali) 🕒 9:00pm 📍 Futurum Music Bar

POSLEDNÍ SOUTĚŽ

ŘÍJ 16	MANOLITO SIMONET Y SU TRABUCO 🕒 7:30pm 📍 Palác Akropolis
ŘÍJ 17	ROBERTO FONSECA TRIO (Kuba) 🕒 7:00pm 📍 Divadlo Hybernia
ŘÍJ 19	REGINA CARTER & AMC TRIO UNIT (Spojené státy / Slovensko) 🕒 7:30pm 📍 Vršovické divadlo
ŘÍJ 20	NITAI HERSHKOVITS 🕒 7:30pm
ŘÍJ 21	RABIH ABOU-KHALIL (Libanon / Itálie / Spojené státy) 🕒 8:00pm 📍 Divadlo u hasičů
ŘÍJ 24	BANDA (Slovensko) 🕒 7:00pm 📍 Divadlo u hasičů
ŘÍJ 25 - 27	35. Československý jazzový festival v Přerově